

Riktad hälsokontroll för tuberkulos gällande personal

Riktad hälsokontroll för tuberkulos gällande personer som skall börja studera eller arbeta inom hälso- och sjukvård, kommunal vård och omsorg samt förskoleverksamhet. Respektive utbildningsenhet eller arbetsgivare ansvarar för *att* hälsokontrollen genomförs och *var* den genomförs (se avsnittet om hälsokontroll).

Enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer för tuberkulos som utkom 2017, "Rekommendationer för preventiva insatser mot tuberkulos" (Artikelnummer 00497-2017), rekommenderas inte längre BCG-vaccination av studerande eller vårdpersonal. Anledningen är osäker effekt av vaccination i vuxen ålder. Dessutom bedöms risken för personal inom vård- och omsorg att utsättas för TB-smitta som obetydligt högre än för befolkningen i stort. Istället understryks vikten av tillgång till adekvat skyddsutrustning och att hygienrutiner följs, vilket är arbetsgivarens ansvar.

Fortsättningsvis rekommenderas en riktad hälsokontroll för tuberkulos om man i sin utbildning eller i sitt yrke kommer att träffa individer som är känsliga för tuberkulossmitta. Detta gäller personer som exempelvis ska börja studera eller börja arbeta inom hälso- och sjukvård, kommunal vård och omsorg samt förskoleverksamhet.

I samband med att hälsodeklarationen lämnas är det viktigt att **samtliga informeras om symtom på tuberkulos**. Långvarig hosta (mer än 3 veckor) med eller utan upphostningar, nattliga svettningar, långvarig feber eller avmagring är vanliga symtom på lungtuberkulos. På avdelningar där kontakt med smittsam tuberkulos förekommer, skall isoleringsrutiner finnas och personal skall vara väl förtrogen med handhavande av personlig skyddsutrustning i form av andningsskydd. Detta gäller personal som arbetar på infektionskliniken, på barn- och ungdomskliniken där tuberkulosbarn vårdas samt på patologavdelningen. Det gäller också personal som arbetar med bronkoskopi.

Hälsodeklaration med avseende på tuberkulos

1. Har du ett eller flera av följande symtom? (sätt ett kryss i den eller de rutor som du tycker stämmer)

- ☐ Långvarig hosta (mer än 3 veckor).
- ☐ Långvarig feber (utan tydlig orsak)
- ☐ Avmagring.
- ☐ Nattliga svettningar.
- ☐ Nej, jag har inget av de ovanstående symtomen.

2. Har du själv haft tuberkulos?

- ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet inte

3. Har någon anhörig eller annan nära kontakt till dig haft tuberkulos eller kontrollerats pga. misstänkt tuberkulos under de senaste fem åren?

- ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet inte

Om Ja, vem och när: _____

4. Är du född utanför Sverige?

- ☐ Ja ☐ Nej

Om Ja, i vilket land och hur länge har du bott i Sverige? _____

5. Har du under de senaste fem åren vistats under längre tid (mer än 3 månader) i ett land utanför Västeuropa/Nordamerika/Australien?

- ☐ Ja ☐ Nej

Om Ja, var och hur länge? _____

Åtgärder beroende av svar i hälsodeklarationen

•Fråga 1: Om något eller några symptom föreligger. Åtgärd: snabb utredning med läkarbedömning, i första hand via vårdcentral.

•Fråga 2–3: Om ”Ja” på någon av frågorna, tolkas personen som exponerad för tuberkulos.

•Fråga 4: Om ursprung i land med hög risk för tbc ($\geq 100/100\,000$ inv.och år) tolkas personen som exponerad, (vid screening för arbete i känslig miljö kan gränsen sättas till land med incidens $\geq 25/100\,000$ inv. och år).

•Fråga 5: Om ”Ja” och över 3 månaders vistelse i nära kontakt med lokalbefolkningen i högendemiskt område för tuberkulos ($\geq 100/100\,000$ inv.och år) tolkas personen som exponerad.

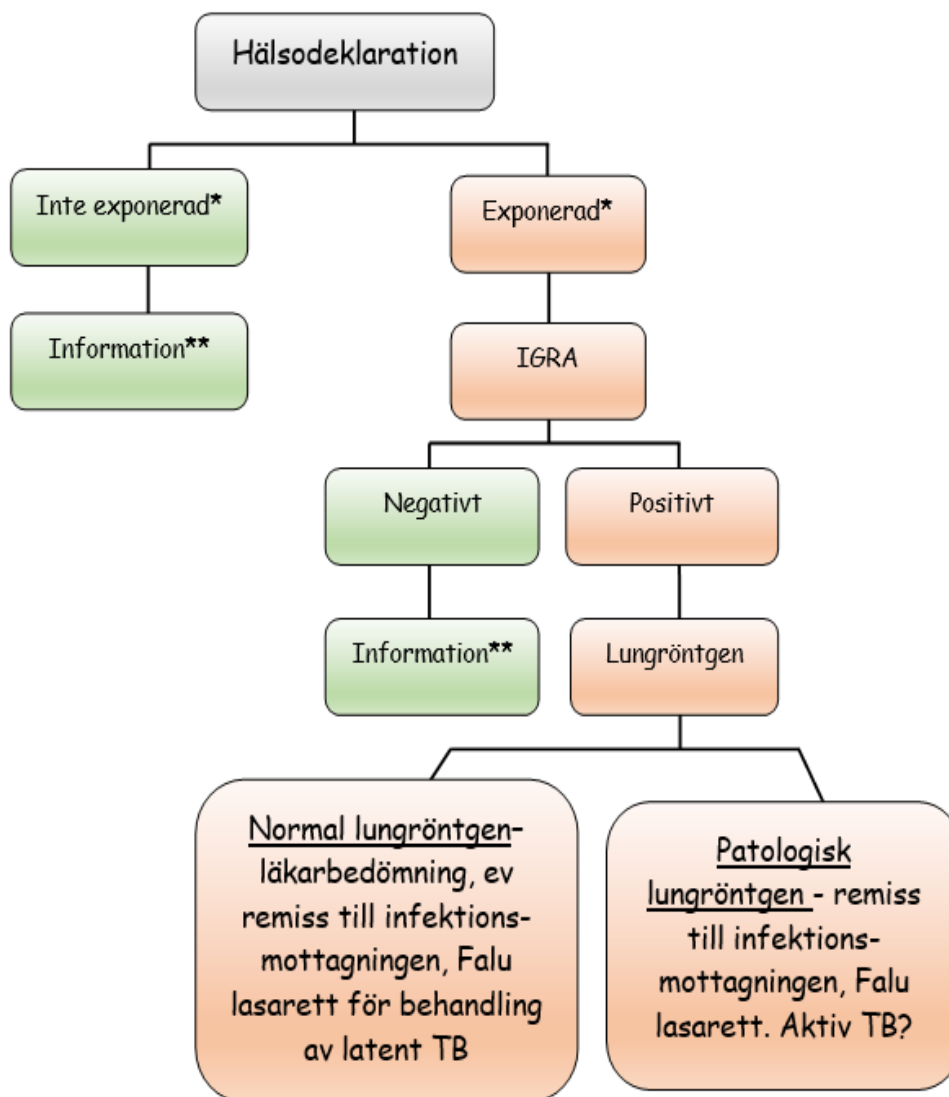
Länk: [Riskländer avseende tuberkulos – Folkhälsomyndigheten \(folkhalso myndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/risklander-avseende-tuberkulos)

Om personen bedöms vara exponerad (d v s ja på fråga 2, 3 eller 5) eller kommer från ursprungsland med hög tbc-incidens bör IGRA-test tas.

Om IGRA-testet är positivt bör remiss till Infektionsmottagningen i Falun skickas. Se flödesschema.

Hälsokontroll

Eftersom det rör sig om en hälsokontroll som utbildningsenheten eller arbetsgivaren är ansvarig för, föreslås att den i första hand utförs av skol- eller företagshälsovård. Om det inte finns att tillgå måste man träffa en överenskommelse med en vårdcentral (privat eller offentlig) eller annan vårdgivare. Om enheten som utför hälsokontrollen inte har möjlighet att ta IGRA-test måste överenskommelse göras med en enhet som har möjlighet till det (t ex en vårdcentral).

***Exponerad:**

- Person som **tidigare** har haft kontakt med **tuberkulos**
- Personer med ursprung i länder med en TB-incidens på >100 per 100 000 invånare (se [Folkhälsomyndighetens hemsida](#))

****Information**

Information om symptom på tuberkulos som långvarig hosta med eller utan upphostningar, feberperioder, avmagring och nattliga svettningar.